

Matura 2023 - fizyka

Matura 2023 - fizyka grudzień

#1

MATURY PRÓBNE 2023, Fizyka 2

Batuta

Człowiek o masie 80 kg, stojący na środku batuty, ugina ją o 10 cm. Potraktuj batutę jako sprężynę o stałym współczynniku sprężystości. Przyjmij $g = 10 \text{ m/s}^2$.

1.1 Współczynnik sprężystości batuty wynosi więc N/m. (2p)

Na batutę z góry skacze człowiek z nieruchomego podestu.

1.2 Batuta ugięła się maksymalnie o 40 cm. Wartość prędkości z jaką człowiek o masie 50 kilogramów uderzył o batutę wynosi więc m/s. (2p)

Człowiek o masie 100 kg spada swobodnie na batutę z wysokości 2 m nad poziomem batuty. Podczas odbicia 30% całkowitej energii sprężystości batuty rozprasza się w ciepło.

1.3 Batuta ugnie się maksymalnie o cm. (3p)

1.4 Największa wysokość ponad poziom batuty na jaką poszybują człowiek cm (3p)

Matura 2023 - fizyka

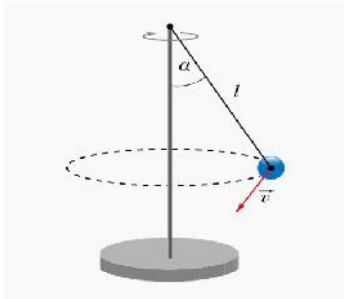
Matura 2023 - fizyka grudzień

#2

MATURY PRÓBNE 2023, Fizyka 2

Karuzela

Linki podtrzymujące krzeselka karuzeli wychyliły się od pionu o pewien kąt. Na krzeselku karuzeli (o znikomym małej masie) siedzi człowiek o masie 100 kg i wskutek obrotu karuzeli zatacza okręgi o promieniu 3 m. Schematycznie przedstawia to poniższy rysunek.

Na rysunku zachowane są proporcje odległości. Zanedbaj rozmiary geometryczne krzeselka karuzeli wraz z człowiekiem. Przyjmij $g = 10 \text{ m/s}^2$.

2.1 Długość linki podtrzymującej krzeselko karuzeli wynosi m. (2p)

2.2 Czas jednego pełnego obrotu karuzeli wynosi s. (3p)

2.3 Wartość siły, z jaką napięta jest linka podtrzymująca krzeselko wynosi N. (2p)

Pod koniec zabawy karuzela zaczyna zwalniać. W wyniku tego wychylenie linek zmniejsza się do 15° po jednej minucie od rozpoczęcia hamowania. Zakładamy, że ruch karuzeli jest w dalszym ciągu jednostajnie opóźniony.

2.4 Karuzela zatrzyma się całkowicie po czasie s. (3p)

Matura 2023 - fizyka

Matura 2023 - fizyka grudzień

#3

MATURY PRÓBNE 2023, Fizyka 2

Maszyna parowa

Sprawność maszyny parowej stanowi 50% sprawności idealnej maszyny cieplnej wykonującej cykl Carnota w tym samym zakresie temperatur. Temperatura pary dochodzącej z kotła do maszyny parowej jest równa 227 °C, a temperatura skraplacza 77 °C. Ze spalenia jednego kilograma węgla otrzymamy 31 MJ energii.

3.1 Sprawność silnika parowego w opisanych warunkach wynosi %. (2p)

3.2 W ciągu godziny maszyna parowa zużywa ona 200 kg węgla. Pracuje ona mocą MW (2p)

Załóżmy, że maszyna parowa o mocy $P = 300$ kW napędza lokomotywę pociągu o masie $M = 80$ ton. Pociąg porusza się z szybkością 36 km/h.

3.3 Wartość całkowitej siły oporu działającej na pociąg wynosi N. (3p)

3.4 Minimalny współczynnik tarcia pomiędzy kołami lokomotywy a szynami wynosi . (3p)

#4

MATURY PRÓBNE 2023, Fizyka 2

Dźwięk

Natężenie dźwięku – miara energii fali akustycznej, której jednostką jest W/m^2 . Jest ona równa średniej wartości strumienia energii akustycznej przepływającego w czasie 1 s przez jednostkowe pole powierzchni ($1 m^2$) zorientowanej prostopadle do kierunku rozchodzenia się fali. Dźwięk emitowany przez źródła rzeczywiste ma postać fal kulistych. Dla punktowego źródła dźwięku emitującego fale kulistą:

$$I = \frac{P}{4\pi r^2}$$

gdzie: r – odległość od źródła dźwięku, a P jest mocą akustyczną.

Zgodnie z tym wzorem, natężenie dźwięku jest odwrotnie proporcjonalne do kwadratu odległości od źródła. Podwojeniu odległości od źródła odpowiada więc czterokrotny spadek natężenia dźwięku.

Poziom natężenia dźwięku – logarytmiczna miara natężenia dźwięku w stosunku do pewnej umownie przyjętej wartości odniesienia, wyrażana w decybelach. Wielkość ta wyznaczana jest ze wzoru:

Matura 2023 - fizyka

Matura 2023 - fizyka grudzień

$$L = 10 \log_{10} \left(\frac{I}{I_0} \right) \text{ dB}$$

gdzie:

- L – poziom natężenia dźwięku
- I – natężenie dźwięku
- I_0 – wartość odniesienia, wynosząca 10^{-12} W/m^2

Punktowe źródło dźwięku emituje dźwięk o częstotliwości 1000 Hz. W odległości 10 m od źródła poziom natężenia dźwięku wynosi 40 dB. Pomijamy tłumienie dźwięku przez ośrodek.

4.1 Natężenie dźwięku w odległości 10 m od źródła wynosi $\cdot 10^{-8} \text{ W/m}^2$. (2p)

4.2 Moc źródła dźwięku wynosi $\cdot 10^{-5} \text{ W}$. (2p)

4.3 Człowiek jest w stanie odbierać wrażenia słuchowe na poziomie natężenia 10 dB.

W jakiej najdalszej odległości człowiek usłyszy jeszcze dźwięk? (3p)

$l =$ m.

4.4 W filharmonii słychać dźwięk trąbki emitowany na poziomie natężenia 70 dB. Oblicz ilu jednocześnie trębaczy musiałyby wydawać taki sam dźwięk, aby poziom natężenia dźwięku wynosił 80 dB? (3p)

liczba trębaczy = .

Matura 2023 - fizyka

Matura 2023 - fizyka grudzień

#5

MATURY PRÓBNE 2023, Fizyka 2

Meteoryt

W stronę Ziemi zbliża się meteor. Radarowe pomiary prędkości wykazały, że meteor znajduje się w odległości $x=10R_Z$ od powierzchni Ziemi porusza się z prędkością o wartości równej połowie wartości pierwszej prędkości kosmicznej dla Ziemi. Przyjmij, że $R_Z = 6370 \text{ km}$, $V_1 = 7,9 \text{ km/s}$.

5.1 Energia całkowita tego meteoru: (1p)

1. jest za mała aby meteor opuścił pole grawitacyjne Ziemi i oddalił się do nieskończoności,
2. jest za duża aby meteor opuścił pole grawitacyjne Ziemi i oddalił się do nieskończoności,
3. jest równa zero (zawsze jest to słuszne dla meteorów, gdyż poruszają się swobodnie),
4. jest dodatnia.

Twój wybór:

5.2 Wartość prędkości tego meteoru w bardzo dalekiej odległości od Ziemi wynosi km/s. (Zaniedbaj wpływ innych Ciał Niebieskich). (3p).

5.3 Wartość prędkości z jaką meteor uderzy w Ziemię wynosi km/s. (2p)

5.4 W odległości równej km od powierzchni Ziemi wartość jego prędkości była równa wartości pierwszej prędkości kosmicznej. (2p)

5.5 W rzeczywistości meteor uderzył w Ziemię z prędkością o wartości $V=5\%V_1$. Jaki procent początkowej energii mechanicznej pocisku zamienił się w ciepło? (2p)

Odp: $p =$ %.

Matura 2023 - fizyka

Matura 2023 - fizyka grudzień

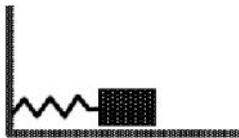
#6

MATURY PRÓBNE 2023, Fizyka 2

Klocek i sprężyna

Klocek o masie 1 kg wykonuje drgania harmoniczne nietłumione.

Stała sprężyny wynosi $k=400$ N/m. Przyjmij $g=10$ m/s².

6.1 Okres drgań, z jakim porusza się klocek wynosi s. (2p)

6.2 Amplituda drgań klocka wynosi 10 cm. Jego energia całkowita jest równa J. (2p)

6.3 Przyjmijmy, że energia całkowita klocka wynosi 4 J. Wartość prędkości z jaką klocek przechodzi przez położenie równowagi wynosi m/s. (3p)

6.4 Załóżmy, że klocek został wychylony z położenia równowagi o 10 cm i puszczony swobodnie. Ale podczas ruchu działa na klocek siła tarcia równa 10% ciężarowi ciała. Oblicz ile razy klocek przejdzie przez położenie równowagi (3p)

$N =$.